

Listine : Posvetilna listina iz l. 1811. ; Najemniške pogodbe iz l. 157
1773, 1697, 1749, 1761..... ; Matične knjige 1876 ; Zapiski V. Belet

Stare slike :

Zgodovina : Listina na pergamentu iz l. 1518 poroča, da je posvetil cerkev sv. Martina "In Voitovlach podružnico župnije S. Viti in "Zernež" (je enako Černiče) z oltarjema sv. Martina in desnega sv. Doro eje Daniel de Rubeis. Podpisan je "Augustinus Sanctoninus Curiae Patriarchatis Aquilensis Sancelarius demandato Indicatio^{ne} VI. die vero Martis IV mensis Mai". Pečat manjka.

Stari stolp je bil porušen l. 1773 in sezidan novi. Tedaj so tudi razširili in povečali. Delo je vodil Andreas Pletner, capomestro moratore ter zato prejel 200 dukatov.

Znova je bila cerkev predelana 1885, ko jo je posvetil obenem z vel. oltarjem 12. okt. Aloisius Mathias Zorn, goriški škof. Listina visi v prezbitერიju.

Lega : Cerkev stoji vzvišeno sredi vasi ter je obdana z visokim zidom.

Stilistična označba : Podolžna stavba s poznogotskim in zgodnje baročnim osnovami s stolpom oglejskega tipa na N strani fasade ter s prezbitერიje nižjim ~~nax~~ od ladje, čigar zaključek se približuje 5/8skemu.

Opis : Zunanjščina: Gladka fasada s preprostim portalom s profilirano prekladno strešico in polkrožno lino nad njim, ob kateri stana vsaki strani nekoliko nižje po l 4-kotno okno, v slemenu pa sta 2 ~~okro~~ okrogli lini.

Ladja ima v južni steni 2 4-kotni okni ter med njima v višini notranjih lunet 1 lunetno okno. Drugo lunetno okno je nad streho novejša kapele. Na S in N strani sta bili verjetno 1885 prizidani po 1 kapela, ki imata v stranskih stenah po 1, polkrožno zaključeno okno. Prezbitarij ima posneta ogle ter v njih po 1 polkrožno zaključeno okno. V S steni prezbitarija 1 lunetno okno. Stolp je prizidan na N strani fasade, ima pristrešen talni zidec ter 3 venčne zidce, od katerih ima srednji paličast, ostala dva pa pravokoten profil. Lince so biforne. Zaključek stolpa je oktogonalen, vrh niza konzol se dviga cementna šoto-rasta streha.

Vso cerkev obdaja žlebast podstrešen zidec.

Baročna zakristija je prizidana na N strani prezbitarija.

Na portalu letnici 1771 in 1926.

Notranjščina : Podolžna ladja z zrcalnim svodom in sosvodnicami ter z venčnim zidcem, ki sloni na pilastrih. V stranski kapeli vodita slavloka, sloneča na pilastrih.

Polkrožni, iz pilastrov izhajajoči slavolok, ima na sklepniku letnici 1774 in 1927.

Prezbitarij je na 2 stopnici dvignjen ter ima ogle tolikanj posnete, da skoraj sliči na 5/8 zaključek. Svod je banjast s sosvodnicami, pod njim je venčni zidec, ki ga nosijo profilirane konzole. Kor iz konca 19. stol. sloni na 2 slopih.

Tisk iz l. 1893.

Oprema : Vel. oltar iz l. 1885 je marmorna menza brez nastavka s kipoma sv. Jožefa in sv. Antona. Oltarna slika Delneri.

Na steni visi moderna slika sv. Antona.

Oltar v kapelici Lurške Matere božje na S strani moderen, brez vrednosti.

Oltar v N kapeli sv. Barbare: oltarni nastavek je predelan zlat oltar iz 17. stol. z 2 stebroma in z visoko dvignjenim usločenim razbitim čelom.

Nad glavno nišo je kartuša vokvirjena z baročnimi viticami. Ob straneh je po 1 volutna konzola za stranska kipa svetnikov, ki pa manjkajo.

Kipa sv. Barbare v glavni niši sv. Mihaela, ki nadomestuje atiko, sta moderna.

Misijonski križ iz 1911.

Prižnica iz konca 19. stol.

Steklen lesteneč, konec 18. stol.

Klooci preproste, baročne. 2 baročni ampuli.

Nad zakristijo slika v baročnem okviru iz srebrne pločevine.

Primitivna baročna slika sv. Martina na konju.

V zakristiji omara iz 17. stol.

3 skromni procesionalni križi iz 17., 19. stol. in klasicističen.

Kelih, ki k mu je noga okrašena s šestero-listno ornamentiko - 17. stol.

Klasicističen kelih.

Monstranca iz 19. stol. ; Monstranca z Vitovelj, 2. pol. 17. stol.

Zapiski topografske komisije, 1948.

Slikovito naselje z ozkimi ulicami in trgom ob cerkvi, stisnjeno pobočje ob vznožju Čavna.

Na Mavričevem hlevu gotski portal s preklado nad usločenimi loki, ki mu posneti rob preko jezičkov prehaja spodaj v pravi kot. 16. stol.

~~Polkrožen~~

Polkrožen poznogotski portal s posnetim robom 16. stol. na Zizmanovem hlevu.

Zapiski topografske komisije, 1948. *okp.*